

Powstanie Wielkopolskie

<https://pw.ipn.gov.pl/pwi/form/r83373953,SIUDA-Stanislaw.html>
2021-12-09, 08:33

SIUDA Stanisław

Osoba

SIUDA Stanisław

Urodzony

1880

Zmarł

1945

Opis

dowódca odcinka wolsztyńskiego powstania, płk Wojska Polskiego.

Ur. się 4 kwietnia 1880 r. w Błotnicy (pow. wolsztyński), w rodzinie rolnika Józefa i Elżbiety z Piotrowskich. Po ukończeniu 4-oddziałowej szkoły powszechnej w Błotnicy został przyjęty do 3 klasy gimnazjum w Śremie. W 1907 r. wydano go za próbę zorganizowania strajku szkolnego w rodzinnej wiosce. Był członkiem Towarzystwa Tomasza Zana oraz Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Podjął pracę w rolnictwie i mleczarstwie, 1 X 1913 r. jako jednoroczny powołany został do armii niemieckiej; służył w 50 Pułku Piechoty w Lesznie, z którym wyruszył na wojnę w pierwszych dniach sierpnia 1914 r., na front zach. 14 V 1915 r. został mianowany ppor. Był dwukrotnie ranny. Po zwolnieniu ze szpitala (18 XI 1918) przedostał się do Błotnicy, gdzie zorganizował oddział powstańczy, z którym 1 I 1919 r. wyruszył do walki; zorganizował także oddział w Błotnicy i Rakoniewicach. 2 stycznia na rozkaz K.Zenktelera zajął Rakoniewice. Kierował, jako dowódca odcinka wolsztyńskiego,

zdobywaniem Wolsztyna (5 I 1919), Kopanicy i Chobienic (11 I 1919). 25 stycznia brał udział w zdobyciu Kargowy i Babimostu, 27 stycznia został mianowany dowódcą 4 baonu Grupy Zachodniej, a 2-3 lutego walczył o Nowe Kramsko. Od 12 do 18 lutego odpierał silne ataki niemieckie na Kargową i Babimost. Od 6 marca po sformowaniu 2 Pułku Strzelców Wielkopolskich, dowodził 3 baonem. 5 maja mianowano go kpt. (ze starszeństwem od 1 X 1918). Następnie z 3 baonem 2 Pułku Strzelców Wielkopolskich (późniejszy 56 Pułk Piechoty Wielkopolskiej) przebywał na froncie wsch. i brał udział we wszystkich walkach tego pułku (m.in. pod Połockiem, Bobrujskiem, Szaciłkami i Swobodą).

Po zakończeniu wojny pełnił szereg funkcji: dowódcy 3 baonu, dowódcy baonu sztabowego, kwatermistrza, oficera PW - 56 Pułku Piechoty, zastępcy dowódcy 8 Pułku Piechoty Legionów, dowódcy 17 Pułku Piechoty. 3 V 1922 r. mianowany został mjr., w 1934 r. ppłk., a przed wybuchem wojny - płk. W sierpniu 1939 r. otrzymał dowództwo Brygady Obrony Narodowej „Poznań” i podczas wojny obronnej osłaniał działania Armii „Poznań” w rejonie Krośniewice-Kutno oraz Ślesin-Koło-Dębie, następnie 11 września zorganizował obronę płn. skrzydła armii. Po klęsce wrześniowej przebywał w Oflagu VII A Murnau (Bawaria).

Zmarł na niewydolność nerek 25 lutego 1945 r. w lazarecie we Freising, gdzie został pochowany na przyszpitalnym cmentarzu. Po likwidacji cmentarza w 1985 r. szczątki płk. S. Siudy zostały przeniesione na cmentarz wojenny w Neumarkt in der Oberpfalz koło Norymbergii. Żonaty z Ludwiką Forecką, z którą miał troje dzieci: Jerzego (1922-2005), Barbarę (1924-2007, po mężu Niskisch) i Ludomirę (1927-2010, po mężu Popowicz). Był odznaczony m.in. Orderem Virtuti Militari IV kl., Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Walecznych (czterokrotnie), Złotym Krzyżem Zasługi.

Bibliografia

Z. Kościański, Siuda Stanisław (1880-1945), (w:) Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918-1919, t. IV, red. B. Polak, Poznań 2008, s. 159-160.

Autor wpisu

Zdzisław Kościański